

Sygnatura akt I C 846/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Wrocław, dnia 23-09-2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Piotr Jarmundowicz

Protokolant: Błażej Łój

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 23-09-2013 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą we W.

przeciwko M. M. (1)

o zapłatę

na skutek sprzeciwu pozwanej M. M. (1) od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 30 marca 2012r.
sygnatura akt I Nc 201/12

I. oddała powództwo;

II. zasądza od strony powodowej Towarzystwa (...) S.A. z siedzibą we W. na rzecz pozwanej M. M. (1) kwotę 7.200zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt: I C 846/12

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym do tutejszego Sądu w dniu 26.03.2012 r. strona powodowa Towarzystwo (...) S.A. we W. domagała się zasądzenia solidarnie od pozwanych M. M. (1) i J. M. (1) kwoty 228 696 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu wraz z kosztami procesu.

Uzasadniając swoje żądanie strona powodowa wskazała, że pozwani zawarli w dniu 28.06.2007 r. z Bankiem (...) S.A. umowę kredytu hipotecznego. Prawidłowa realizacja umowy kredytowej była ubezpieczona u strony powodowej. Pozwani zaprzestali spłaty kredytu w wyniku czego strona powodowa dokonała wypłaty odszkodowania w wysokości 228 696 zł. Z tytułu realizacji zobowiązania wynikającego z umowy ubezpieczenia, strona powodowa stała się także wierzycielem regresowym względem pozwanych. W dniu 30.01.2012 r. strona powodowa wezwała pozwanych do zapłaty należnej jej kwoty, jednak pozostało ono bezskuteczne. Z tych powodów strona powodowa zdecydowała się wystąpić na drogę postępowania sądowego.

W dniu 30.03.2012 r. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (sygn. akt: I Nc 201/12), w którym nakazał, aby pozwani uiścili solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę 228 696 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 26.03.2012 r. oraz koszty procesu w wysokości 10 075,75 zł.

W stosunku do pozwanego J. M. (1) powyższy nakaz zapłaty uprawomocnił się.

W dniu 19.04.2012 r. pozwana M. M. (1) złożyła sprzeciw od powyższego nakazu zapłaty domagając się oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia na jej rzecz kosztów postępowania.

Pozwana potwierdziła, że wraz ze swoim ówczesnym mężem J. M. (1) zawarli z Bankiem (...) S.A. umowę kredytu hipotecznego podpisując zarazem wymaganą przez bank umowę ubezpieczenia umowy kredytu z niskim wkładem własnym, która miała ich chronić przed skutkami niewypłacalności. Opisała dalej, że początkowo kredyt spłacany był regularnie. Jednak niedługo po zaciągnięciu zobowiązania, J. M. (1) wyprowadził się ze wspólnie zajmowanego mieszkania i rozpoczął życie z inną kobietą. W 2012 r. małżeństwo powódki zostało rozwiązane przez rozwód. J. M. (1) nie chciał uczestniczyć w zapłacie ostatniej raty deweloperowi budującemu dom i nie wywiązywał się z obowiązku alimentacyjnego wobec ich syna, dlatego pozwana została zmuszona do samodzielnego ponoszenia tych kosztów. Później, z uwagi na znaczny wzrost kursu franka, pozwana zaczęła mieć problem z regulowaniem płatności. Wywodziła, że niewypłacalność, będąca przyczyną rozwiązania umowy kredytu, nie nastąpiła z jej winy. Zdaniem pozwanej nie było podstaw do obciążania kosztami wypłaconego odszkodowania, tym bardziej, że strona powodowa nie przedstawiła żadnych argumentów świadczących o jej odpowiedzialności. Nadto żądanie zapłacenia kwoty wypłaconego bankowi odszkodowania przeczy umowie ubezpieczenia oraz odpowiedzialności ubezpieczyciela. Zdaniem pozwanej obowiązek taki pojawia się jedynie w nadzwyczajnych przypadkach, najczęściej zawinionych przez ubezpieczonego. Zarzuciła, że ubezpieczyciel nie przeprowadził wobec niej postępowania wyjaśniającego dotyczącego ewentualnej winy za zaistniałą sytuację a także nie wziął pod uwagę, że jako płatnik składki stała się stroną ubezpieczenia i została w ten sposób objęta ochroną przed następstwami zdarzeń, których nie mogła przewidzieć.

W piśmie z dnia 11.06.2012 r. strona powodowa podtrzymała wyrażone w pozwie stanowisko wskazując, że na podstawie art. 828 k.c. przysługiwało jej prawo dochodzenia roszczenia regresowego.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 28.06.2007 r. pozwani J. M. (1) oraz M. M. (1) zawarli z (...) Bank S.A. w W. umowę kredytu hipotecznego nr (...)/(...). Określona w § 2 kwota kredytu hipotecznego wynosiła 440 000 zł. Kredyt miał być indeksowany do wartości franka szwajcarskiego (...) zgodnie z kursem kupna według tabeli Kursów Walut Obcych obowiązujących w Banku (...) S.A. w dniu uruchomienia kredytu lub transzy. Kwota kredytu miała być spłacana w miesięcznych ratach.

W § 9 umowy postanowiono, że na zabezpieczenie spłaty kredytu wraz z odsetkami i innymi kosztami kredytobiorcy mieli ustanowić hipotekę kaucyjną do kwoty 748 000 zł na rzecz banku na nieruchomości położonej w M., ul. (...). Zabezpieczeniem kredytu, do czasu otrzymania przez Bank odpisu z księgi wieczystej nieruchomości z prawomocnym wpisem hipotek, miało być także ubezpieczenie kredytów zabezpieczonych hipotecznie na podstawie umowy zawartej przez Bank z Towarzystwem (...) S.A. Ostatni miesiąc ochrony ubezpieczeniowej, za który pobierana jest opłata z tytułu ubezpieczenia przypadał w miesiącu, w którym do banku wpłynęła dostarczony przez kredytobiorców odpis z księgi wieczystej nieruchomości, z wpisem hipotecznym na rzecz banku. Zgodnie z pkt. 7 tego przepisu, dodatkowym zabezpieczeniem kredytu do czasu, gdy saldo zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu stanie się równe lub niższe niż 365 913,60 zł, stanowiło ubezpieczenie kredytów hipotecznych z niskim udziałem własnym kredytobiorców na podstawie umowy zawartej przez Bank (...) S.A. z Towarzystwem (...) S.A.

W dniu 21.07.2007 r. oraz z w dniu 30.07.2010 r. pozwana uiściła na rzecz banku składkę ubezpieczeniową w wysokości 2818 zł oraz 6903 zł.

Dowód:

- umowa kredytu hipotecznego z dnia 28.06.2007 r. – k. 4 - 9,
- zeznania powódki M. M. (1) – e protokół z dnia 08.08.2013 r. 09:58 – 27:35,

W 2008 roku związek pozwanych rozpadł się i J. M. (1) wyprowadził się z zajmowanego wspólnie z pozwaną mieszkania. Pozwana i J. M. (1) zawarli ustne porozumienie, zgodnie z którym J. M. (1) spoczywał obowiązek spłacania rat kredytowych wynikających z umowy z Bankiem (...) S.A.

W roku 2009 r. pozwany wywiązywał się z umowy, jednak później odmówił uczestnictwa w spłacie ostatniej transzy dla dewelopera oraz uiszczania rat. M. M. (1) próbowała samodzielnie spłacać zaciągnięte zobowiązanie.

Dowód:

- zeznania powódki M. M. (1) – e protokół z dnia 08.08.2013 r. 09:58 – 27:35,

W dniu 19.07.2010 r. Towarzystwo (...) S.A. zawarła z Bankiem (...) S.A. umowę ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych.

W § 1 wskazano, że umowa określała warunki, na jakich ubezpieczyciel udziela bankowi ochrony ubezpieczeniowej na wypadek powstania szkody wskutek zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego dla części kredytów stanowiących brakujący wymagany wkład finansowy kredytobiorców w kredytach udzielanych osobom fizycznym. Umowa dotyczyła ubezpieczenia kredytów udzielonych przez Bank, dla których wnioski o kredyt zostały złożone w terminie do 17.09.2009 r. włącznie. Do podlegających ochronie ubezpieczeniowej kredytów miały zastosowanie przepisy wewnętrzne banku określone w załączniku nr 1 oraz postanowienia umowy z zastrzeżeniem § 18. Zgodnie z § 2 pkt. 2 ubezpieczeniu podlegały wszystkie kredyty udzielone przez bank, które zostały zgłoszone do ubezpieczenia oraz dla których wskaźnik (...) jest wyższy niż Minimalny Wskaźnik (...) określany w Regulacjach Banku. W § 6 pkt. 2 wskazano, że Bank zobowiązuje się do prowadzenia Rejestru wg wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do Umowy dla kredytów objętych ochroną ubezpieczeniową w danym miesiącu. Bank miał także obowiązek przekazać stronie powodowej rejestr kredytów objętych ubezpieczeniem danym miesiącu kalendarzowym do 13 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczył rejestr.

W aneksie do umowy podpisanym w dniu 01.07.2011 r. zmieniono wzór rejestru kredytów, dla których wnioskowany jest zwrot składki ubezpieczeniowej. Z kolei aneksem z dnia 01.08.2011 r. wprowadzono nowy wzór rejestru kredytów zgłaszanych do ubezpieczenia (kredytów zgłaszanych do ubezpieczenia po raz pierwszy lub i kredytów podlegających kontynuacji ubezpieczenia na kolejne 36 miesięczne okresy ubezpieczenia).

Dowód:

- umowa ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych z wzorami załączników z dnia 19 lipca 2010 r. – k. 73 - 138,

- aneks nr (...) z dnia 01.07.2011 r. – k. 135 - 138,

- aneks nr (...) z dnia 01.08.2011 r. – k. 139 - 144,

W dniu 14.04.2011 r. małżeństwo pozwanej z J. M. (1) zostało rozwiązane przez rozwód. Raty kredytu zaciągniętego w (...) Bank S.A. nie były spłacane. Na dzień 13.09.2011 r. zadłużenie wynosiło 182 384,17 CHF. W piśmie z dnia 13.09.2011 r. Bank (...) wypowiedział umowę kredytu nr (...) / (...) / 2007 r. z dnia 29.06.2007 r. z 30 dniowym terminem wypowiedzenia.

Pozwana nie przeprowadziła postępowania o podział majątku.

Dowód:

- wypowiedzenie z dnia 13.09.2011 r. – k. 10 - 13,

- zeznania powódki M. M. (1) – e protokół z dnia 08.08.2013 r. 09:58 – 27:35,

W dniu 21.01.2012 r. strona powodowa Towarzystwo (...) S.A., wypłaciła Bankowi (...) S.A. odszkodowanie w wysokości 228 696 zł. W piśmie informującym o przyznaniu odszkodowania powołała się na numer polisy (...) oraz generalną umowę ubezpieczenia niskiego wkładu z dnia 19.07.2010 r.

Dowód:

- zawiadomienie o przyznaniu odszkodowania – k. 14 - 25,

W piśmie z dnia 30.01.2012 r. strona powodowa, informując o postanowieniach umowy ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych z dnia 19.07.2010 r. zawartą z Bank (...) S.A., wezwała M. M. (1) oraz J. M. (1) do zapłaty kwoty 228 696 zł. Termin zapłaty wyznaczyła na dzień 24.02.2012 r. Jednocześnie strona powodowa poinformowała, że po bezskutecznym upływie terminu płatności, podejmie działania w celu odzyskania uiszczonej na rzecz banku kwoty.

W odpowiedzi, w piśmie z dnia 13.02.2012 r. M. M. (1) wskazała, że brak jest podstaw do obciążania jej kosztami wypłaconego odszkodowania, ponieważ z uwagi na zapłatę składki ubezpieczeniowej, została objęta ochroną ubezpieczeniową, zatem to na Towarzystwie (...) S.A. ciążył obowiązek zapłaty odszkodowania z tytułu niespłaconego kredytu. Wyjaśniła, że z przyczyn od niej niezależnych w drugiej połowie 2011 roku wystąpiły problemy ze spłatą kolejnych rat, co stało się przyczyną wypowiedzenia umowy kredytu. Zgodnie z umową ubezpieczenia sytuacja, jaka miała miejsce, uruchomiła odpowiedzialność strony powodowej.

Dowód:

- wezwania do zapłaty z potwierdzeniem nadania – k. 16 - 18,

- pismo z dnia 13.02.2012 r. – k. 51 - 52,

W dniu 14.03.2012 r. pozwana M. M. (1) złożyła do Sądu Rejonowego Katowice Wschód w Katowicach X Wydziale Gospodarczym wniosek o ogłoszeniu upadłości z uwagi na zadłużenie wobec banków wysokości około 700 000 zł. Postanowieniem z dnia 19.09.2012 r. wniosek pozwanej został oddalony z uwagi na brak przesłanek 491 (3) ust. 1 Prawa upadłościowego i naprawczego, tj. uznania, że niewypłacalność pozwanej M. M. (1) nie powstała wskutek wyjątkowych i niezależnych od niej okoliczności..

Na skutek zażalenia pozwanej Sąd odwoławczy uchylił postanowieniem z dnia 19.11.2012 r. postanowienie z dnia 19 września 2012 r. i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania.

W postanowieniu z dnia 09.07.2013 r. Sąd ponownie oddalił wniosek pozwanej o ogłoszenie upadłości konsumenckiej wskazując, że mimo, iż zaszyły przesłanki do ogłoszenia upadłości, to przy ustaleniu, że pozwana nie posiada majątku pozwalającego na spłatę zobowiązań, nie może on zostać uwzględniony.

W dniu 27.08.2013 r. pozwana złożyła zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego Wydziału X Gospodarczego Katowice Wschód z dnia 09.07.2013 r.

Dowód:

- postanowienie z dnia 09.07.2013 r. – k. 231 – 243,

- zażalenie pozwanej z dnia 27.08.2013 r.

- zeznania powódki M. M. (1) – e protokół z dnia 08.08.2013 r. 09:58 – 27:35,

Opisany wyżej stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dołączonych przez strony dokumentów, z których wynikał fakt zawarcia z Bankiem (...) S.A. umowy kredytu hipotecznego, sposób zabezpieczenia spłaty zaciągniętego zobowiązania a także sposób realizacji przez pozwaną zobowiązania i m.in. fakt zaprzestania spłaty rat kredytu. Dokumenty dały

także podstawę do ustalenia okoliczności związanych z wypowiedzeniem przez bank umowy kredytu oraz zawarcia przez stronę powodową w dniu 19.07.2010 r. z Bankiem (...) S.A. umowy ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych.

W ustaleniu stanu faktycznego istotne były także zeznania pozwanej M. M. (1), którym Sąd w całości dał wiarę ponieważ były spójne i logiczne a także zbieżne z tym, co wynikało z przedłożonych do sprawy dokumentów.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Strona powodowa Towarzystwo (...) S.A. we W. domagała się zasądzenia od M. M. (1) i J. M. (1) solidarnie kwoty 228 696 zł wraz z odsetkami. Wskazała, że zaciągnięty przez pozwaną w Banku (...) S.A. kredyt był przez nią ubezpieczony, a ponieważ M. i J. M. zaprzestali spłaty rat zaciągniętego zobowiązania, wypłaciła bankowi odszkodowanie w wysokości 228 696 zł.

Wydany w dniu 30.03.2012r. nakaz zapłaty (sygn. akt: I Nc 201/12) uprawomocnił się w stosunku do J. M. (1).

Pozwana M. M. (1), w sprzeczności od powołanego wyżej nakazu zapłaty, domagała się oddalenia powództwa wskazując, że była objęta ochroną ubezpieczeniową przed następstwami zdarzeń, których przy zawieraniu umowy nie była w stanie przewidzieć. Powodowało to, jej zdaniem, że obowiązek zasądzenia od niej roszczenia dochodzonego przez stronę powodową przeczyłby istocie ubezpieczenia oraz przewidzianej w umowie odpowiedzialności ubezpieczyciela.

Bezsporna w sprawie była okoliczność zawarcia przez J. i M. M. (1) z (...) Bank S.A. umowy kredytu hipotecznego a także zaprzestanie spłacania przez nich zobowiązania, co doprowadziło do rozwiązania umowy.

Należy zauważyć, że strona powodowa dochodziła roszczenia na podstawie art. 828 § 1 k.c., zgodnie z którym, jeżeli nie umówiono się inaczej, z dniem zapłaty odszkodowania przez ubezpieczyciela roszczenie ubezpieczającego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę przechodzi z mocy prawa na ubezpieczyciela do wysokości zapłaconego odszkodowania. Jeżeli ubezpieczyciel pokrył tylko część szkody, ubezpieczającemu przysługuje co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia przed roszczeniem ubezpieczyciela.

Sąd w całości podzielił stanowisko strony powodowej odnoszące się do zasady wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela z mocy prawa w przypadku zrealizowania ochrony ubezpieczeniowej. Podkreślić należy jednak, że z umowy kredytu hipotecznego, jaka została zwarta w dniu 28.06.2007 r. przez pozwaną M. M. (1) z Bankiem (...) S.A. wynikało, że zabezpieczeniem spłaty kredytu miała być hipoteka kaucyjna na nieruchomości a także, do czasu otrzymania przez Bank odpisu z księgi wieczystej nieruchomości z prawomocnym wpisem hipoteki, także ubezpieczenie kredytów zabezpieczonych hipotecznie na podstawie umowy zawartej przez Bank z Towarzystwem (...) S.A. (§ 9 pkt. 1 i 2). Zgodnie z pkt. 7 tego przepisu, dodatkowym zabezpieczeniem kredytu do czasu, gdy saldo zadłużenia z tytułu udzielonego kredytu stanie się równe lub niższe niż 365 913,60 zł, było ubezpieczenie kredytów hipotecznych z niskim udziałem własnym kredytobiorców na podstawie umowy zawartej przez Bank (...) S.A. z Towarzystwem (...) S.A.

Z umowy tej bezspornie wynikało, że (...) Bank S.A., w związku z udzieleniem kredytu hipotecznego pozwanym i potrzebą zabezpieczenia jego spłaty, zawarł umowy ubezpieczenia z Towarzystwem (...) S.A. m.in. w zakresie kredytów hipotecznych z niskim udziałem własnym kredytobiorców.

Faktem jest, że strona powodowa Towarzystwo (...) S.A. zawarła z (...) Bank S.A. w dniu 19.07.2010 r. umowę ubezpieczenia niskiego wkładu portfela kredytów hipotecznych, jednak ani w jej treści, ani w treści załączników nie wynikało, że umowa ta obejmowała także ubezpieczenie umowy kredytu zawartej przez bank z pozwanymi w dniu 28.06.2007 r. Szereg załączników dołączonych wraz z umową z dnia 19.07.2010 r. zawiera jedynie niejasne dla Sądu zestawienia tabelaryczne zawierające dane prawdopodobnie kredytów udzielanych przez ubezpieczającego w poszczególnych okresach i ich wartości. W żadnym miejscu nie wskazują one na umowę zawartą w dniu 28.06.2007 r. z pozwanymi. Żaden dokument nie świadczył także, że np. na podstawie umowy cesji strona powodowa, była

zobowiązana do udzielenia ochrony ubezpieczeniowej zabezpieczającej wykonanie umowy kredytu hipotecznego z dnia 28.06.2007 r.

Sąd podkreśla także, że zapisy umowy ubezpieczeniowej, jaką strona powodowa zawarła z Bankiem (...) S.A. zobowiązywały bank w § 6 do prowadzenia według wzoru rejestru umów dla kredytów objętych ochroną ubezpieczeniową. Strona powodowa nie przedłożyła jednak żadnego dokumentu - rejestru, o którym mowa w umowie, wskazującego na jej odpowiedzialność za należyte realizowanie umowy kredytu z dnia 28.06.2007 r. zawartej z M. i J. M. (1).

Bezsprzecznie strona powodowa, upatrywała swoje zobowiązanie do wypłacenia odszkodowania Bankowi (...) S.A. z umowy zawartej w dniu 19.07.2010 r. (powołała się na nią w zawiadomieniu o przyznaniu odszkodowania w wysokości 228 696 zł). Na umowę tą wskazała także domagając się na zasadzie regresu od pozwanych zapłaty kwoty 228.696 zł (wezwania do zapłaty z dnia 30.01.2012 r.) Ponieważ jednak z umowy tej nie wynika, że była ona zobowiązana do udzielenia ochrony ubezpieczeniowej dotyczącej umowy kredytu hipotecznego zawartej z pozwaną z dnia 28.06.2007 r. to, zdaniem Sądu, nie wykazała swojej legitymacji czynnej w sprawie. Nie wykazała też z jakiego tytułu uiściła na rzecz Banku (...) kwotę 228 696 zł.

Sąd nie dopatrzył się także podstaw do realizacji zasady wynikającej z art. 518 k.c. nie tylko z tego powodu, że strona powodowa nie powołała się na ten przepis jako podstawę swojego roszczenia (stąd też, Sąd zgodnie z art. 321 k.p.c. nie mógł wyjść ponad żądanie pozwu) ale także i z powodu braku przesłanek jego zastosowania. Nie miała bowiem miejsca żadna z opisanych w § 3 tego przepisu sytuacji warunkująca udzielenie w przedmiotowym postępowaniu ochrony prawnej.

Mając na uwadze powyższe, Sąd oddalił roszczenie strony powodowej wobec pozwanej, o czym orzekł, jak w pkt. I wyroku.

O kosztach procesu Sąd w pkt. II wyroku orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. strona powodowa przegrała sprawę w całości, stąd winna zwrócić pozwanej koszty procesu w 7200 zł, które odpowiadają kosztom zastępstwa prawnego, ustalonych na podstawie § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Zarządzenia:

- 1) odnotować
- 2) odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi strony powodowej,
- 3) kal. 14 dni.